

Kas ikvienam jāzina par pensiju 2. līmeni?

Pensiju 2. līmenis ir Tava nauda, kas ar pensiju pārvaldītāju starpniecību tiek ieguldīta finanšu tirgos, lai nopelnītu vairāk līdzekļu Tavām vecumdienām.

Pensiju 2. līmenī nonāk 6% no Tavas ikmēneša bruto algas kā daļa no sociālajām iemaksām. Jo lielāks Tavs oficiālais atalgojums, jo lielāks arī pensiju 2. līmeņa uzkrājums. Tālāk šī nauda tiek ieguldīta Tevis izvēlētajā pensiju 2. līmeņa ieguldījumu plānā. Tavam vecumam atbilstoša vai neatbilstoša plāna izvēle būtiski ietekmēs to, cik daudz naudu no pensiju 2. līmeņa varēsi saņemt vecumdienās. Tāpēc ļoti būtiski laicīgi sakārtot visus jautājumus, kas saistīti ar pensiju 2. līmeni.

Kā uzzināt, kas šobrīd pārvalda Tavu pensiju 2. līmeņa naudu un kur tā tiek ieguldīta?

Ikviens, kurš ir uzsācis darba gaitas, automātiski ir sācis veidot arī uzkrājumu pensiju 2. līmenī, pēc nejausības principa ierotējot kādā no pensiju 2. līmeņa plāniem. Tikai Tu pats vari pārliedzināties valsts portālā Latvija.lv, kurā plānā atrodies un cik daudz esi uzkrājis jau līdz šim.

Kāds ir Tavs šī brīža pensiju 2. līmeņa plāns, vari noskaidrot šeit:

<https://latvija.lv/lv/Epakalpojumi/EP49/Apraksts>

Savukārt savu jau izveidoto uzkrājumu vari detalizēti apskatīt šeit:

<https://latvija.lv/epakalpojumi/ep44/Apraksts>

Zini – jo jaunāks esi, jo aktīvāk vari ieguldīt, izvēloties plānus ar lielāku akciju īpatsvaru, tādējādi nopelnot vairāk, tāpēc Tev attiecīgi piemērotāks būs kāds no aktīvajiem plāniem. Savukārt tuvāk pensijas vecumam labāk ieguldīt piesardzīgāk, izvēloties sabalansētos vai konservatīvos pensiju 2. līmeņa plānus.

Ko tālāk?

Ja izrādās, ka Tavs pensiju plāns neatbilst Tavam vecumam, laiks to mainīt. Tāpēc izpēti, kuri no pensiju pārvaldītājiem piedāvā Tev atbilstošu pensiju 2. līmeņa plānu. Latvijā šobrīd darbojas septiņi pensiju pārvaldītāji, kuri piedāvā ieguldīt kopumā 29 dažādos ieguldījumu plānos – aktīvajos, sabalansētajos un konservatīvajos.

Aktīvajos pensiju plānos ieguldi tad, ja esi tikko uzsācis darba gaitas, esi gatavs ieguldīt riskantāk ar iespēju nopelnīt vairāk un Tev līdz pensijas vecumam vēl tālu. Sabalansētos pensiju plānus izvēlies tad, ja līdz pensijai palikuši apmēram 10 gadi, jo šie plāni sāks ieguldīt nedaudz piesardzīgāk, lai nezaudētu daļu no naudas, ko gadu gaitā būsi uzkrājis. Savukārt konservatīvu pensiju 2. līmeņa plānu izvēlies tad, ja esi vecāks par 60 gadiem. Taču zini, ka šobrīd lielākā daļa pensiju pārvaldītāju piedāvā tā saucamos dzīves cikla plānus, kas iegulda aktīvāk vai konservatīvāk mainoties atbilstoši Tavam vecumam un laikam līdz pensijai – Tev pašam nekas vairs nav jādara.

Svarīgi arī izpētīt, kuram no pensiju pārvaldītājiem vēlies uzticēt savu pensiju 2. līmeņa naudu. Atceries, ka tā pie viņiem ik mēnesi nonāks automātiski. Bieži vien pensiju pārvaldītāja izvēle ir atkarīga no piedāvātajām pensiju 2. līmeņa plāna ieguldījuma stratēģijām, kas nosaka, kur un kā tiks ieguldīta Tava nauda, tā darbības vēsturiskajiem rādītājiem, cik veiksmīgi šis pensiju plāns strādājis ilgtermiņā (vēlams vērtēt vismaz 10 gadu griezumā), kā arī komisijas maksas, kas jāmaksā par naudas ieguldīšanu.

Visus pensiju 2. līmeņa plānus un to darbības rezultātus vari apskatīt šeit:

<https://www.manapensija.lv/lv/pensiju-2-limenis/aktualie-dati/>

Kad izdarīta izvēle par labu sev piemērotākajam pensiju 2. līmeņa plānam, to nomainīt vari šeit:

https://latvija.lv/lv/Epakalpojumi/EP172?org_name=49501

Svarīgi zināt!

Līdz šim gadam bija spēkā princips, ka visus, kuri nav paši izraudzījušies sev piemērotāko ieguldījumu plānu, “pēc noklusējuma” ieskaitīja konservatīvajos plānos. Ja Tev līdz pensijai vēl vairāki gadu desmiti, tad pārliedzinies, vai esi vecumam atbilstošā plānā un noteikti steidz to mainīt, ja plāns nav atbilstošs. Ieguldot savam vecumam atbilstošā pensiju 2. līmeņa plānā, Tev ir iespēja palielināt savu uzkrājumu pat divas reizes.

Savukārt tiem, kuri darba gaitas uzsākuši šogad, der zināt, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) šos cilvēkus iekļauj vienā no ieguldījumu plāniem “Aktīvie 50%”, bet tie, kuri darba gaitas uzsāks nākamgad – tiks iekļauti jau 100% akciju plānos. Tas nozīmē, ka vismaz puse vai pat viss pensijas 2. līmeņa uzkrājums tiks ieguldīts augošu uzņēmumu akcijās, kas ir gados jaunam pensijas krājējam atbilstošākā pieeja.

Teve ir iespēja atstāt pensiju 2. līmeni mantojumā

Vēl viens iemesls, kādēļ sakārtot savu pensiju 2. līmeni, ir iespēja uzkrāto naudu atstāt mantojumā saviem tuviniekiem.

No 2020.gada katrs pensiju 2. līmeņa dalībnieks var izvēlēties kādu no mantošanas iespējām, kas stātos spēkā gadījumā, ja cilvēks nomirst pirms pensijas vecuma sasniegšanas. Pirmā iespēja ir pievienot savu pensiju 2. līmenī uzkrāto kapitālu citas personas pensiju 2. līmeņa kapitālam. Otrā iespēja ir pensiju 2. līmenī uzkrāto kapitālu nodot mantošanā Civillikumā noteiktajā kārtībā. Ja nevienu no iepriekš minētajām izvēlēm nebūsi izdarījuši, jūsu uzkrātais kapitāls tiks ieskaitīts valsts pensiju speciālajā budžetā.

Izvēli un izmaiņas par sava pensiju 2. līmeņa mantošanu vari veikt latvija.lv:

<https://epakalpojumi.latvija.lv/EServices/EP172-v1-0/About.aspx?appnr=49505>

Atceries – pensiju 2. līmenis nav nodoklis, bet gan Tavs personīgais uzkrājums vecumdienām, tāpēc parūpējies par to, kā jebkuru citu savu finanšu jautājumu!